

ZEITLIN & VER BRUCCE

JACOB ZEITLIN
JOSEPHINE VER BRUCCE ZEITLIN
Cable Address: Jobbertuul

815 No. LA CIENEGA BLVD. • OLYMPIA 2-0784
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90069

We offer:

[WEST INDIAN COMPANY].

C. J. V. W.

BOOKSELLERS

*Importers and Dealers in
Rare Books and Manuscripts,
Old Master Drawings and Prints,
Water marked for antiques, Books and
Lithographs bought Catalogues issued.*

Trou-Hartighe onderzochtinge, Aan alle loof Participanten in Lijde
aanneys vande Gao-octroyeerde West-Indische Compagnie, en alle die
eynde sterven vreden handel op de Coast van Afrika, Indische
Gulsten, Angola, St. Paulo de Lendo, vindingen der Indische
Wet van West-Indien, Door eenen West-Indien, V.V. C. vanderlandt
Chirurgus in 1718.

Sm. 100. (19) leaves. With printer's device on the title-page. Modern
vellum. Fine, uncut copy. With the small oval bookplate of the
Bibliothèque, Henry Holt.

Scarce little paper of "friendly advice to all shareholders and friends of the
West Indian Company, concerning the opening of the trade of the ports in
Africa, particularly St. Thomas, Guinea, Angola, St. Paul de Loando, and
at Maragnon, the New Netherlands and the West Indies, by a true friend,
V. W. G." Sable: v757, refers to *Alkama*, II. 892.

Not in Bress.

Bell Collection. A List of Additions 1951-54, p. 30.

See: Seymour De Ricci, English Collectors . . . p. 154.

Subject to prior sale; carriage extra

The
Robert E. Gross
Collection

A Memorial to the Founder
of the

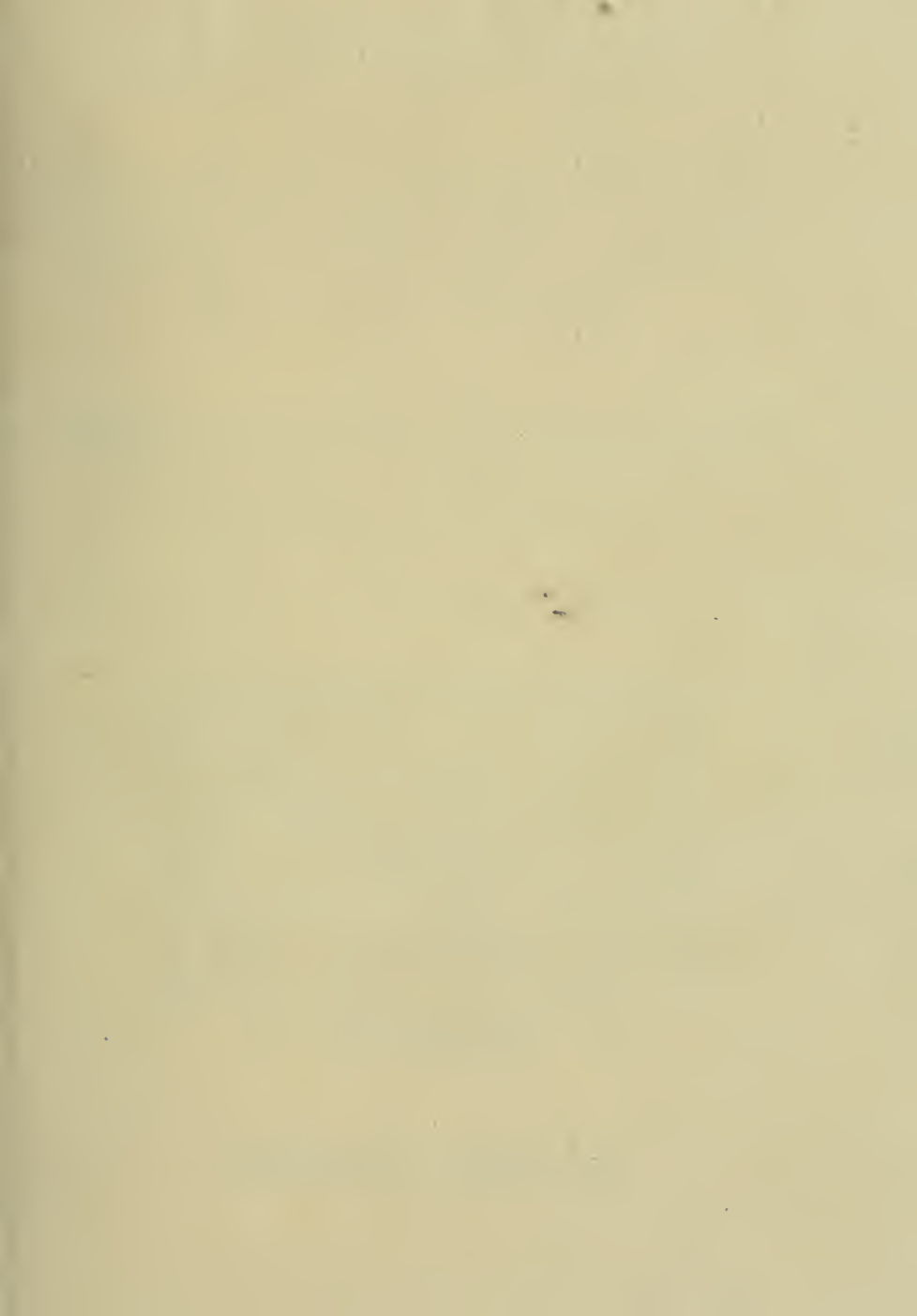
*Lockheed Aircraft
Corporation*

Business Administration Library
University of California
Los Angeles

Julian 333

7390 North

Leiden 9757

Asher 333

(Translation from Asher)

well-meant Advice to all the great-
Shareholders & Friends of the authorised
West India Co., concerning the opening
of Commerce to the African coast,
particularly St Thomas, Guinea, Angola, St
Paul de Lande and at Marignan.
Ats New Netherlands and the West Indies
By a true friend V. W. C

see Artzema, II, 242

TROU-HERTIGHE
ONDERRICHTINGE,
Aen alle hooft Participan-
ten/en Lief-hebbers vande Ge-octroyeerde
West-Indische Compagnie.

Nopende

Het open stellen vanden handel op de Cust van
Africa, namentlijk / St. Thomé, Guinea , Angola,
St. Paulo de Loando, nitsgaders de Marignian,
Nieu Nederlant ende West-Indien.

Door een trou Lief-hebber, V. W. C.

Gedruckt in't Jaer 1643.

THE UNIVERSITY OF
CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

OFFICE OF THE DEAN

1100 SOUTH MICHIGAN AVE.

CHICAGO, ILL.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

OFFICE OF THE DEAN

1100 SOUTH MICHIGAN AVE.

CHICAGO, ILL.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ONDERRICHTINGE

Aen alle hooft Participan- ten / nopende het open stellen vanden handel in West-Indien / en de cust van Africa.

Eerw. goede Vrienden.

Het en heeft tot allen tijden / noyt
ontboken aen quaet-willige/ stoute/ en baet-
sichtige menschen/ die de vaste fondamenten/
de beste resolutien hebben weten om te stoo-
ten / het ghemeyn tot haer te trekken / en dat
noch onder den schijn van rechtveerdicheyt/
ende lief de tot het ghemeyn.

Dit is de West-Indische Compagnie vooz en nae haer
gheboozte maer al te veel gewaer geworzen/ hoe vele groote
binnen en buyten de Regeeringe/ hebben niet alle lagen aen-
ghewent? om dooz heymelijcke pzaetijcken / openbaer ghe-
welt / selver dooz de cracht vande Regeeringhe / haer tot het
hoochste intrest vande Regeeringe/ en voozdeel van onse vy-
anden / te versmooren in hare ontfanckenisse. Wanneerse
nu dooz het hoochloflijck aen-dzingen / en belept van Prins
Maurits, eeuw. saliger gedachtenisse/ in wesen was gebracht/
hoe heeft men doen gewoelt om haer het voetsel te ontrekken/
alle belooft secours van 't Landt te onthouden/ hare Oerep-
nen tegen te loopen/ de Participanten te intimideren/ om het
nieuwe ghebozen kindt van selfs te doen uyt-teeren/ en dooz
vreefe van hare schaduwte alles desperaet te stellen / ghelijck
daer van groote effecten alreede waren.

Maer Godt/ wiens ghebon het geweest is/ heeft de goede
intentie vande beste Patriotten / die met haer middelen die

opgericht hadden/tot sijne cere/ tot verlichtinge bande Heydenen/ af-byeucke van onsen Vyant/bescherminghe van ons Vaderlant/ niet willen bychteloos maken/ of tot een ruypne bysinghen/ maer heeft onberwacht tot haer subsistie en crebiteur van haer vyanden/de Silver Plote/by na sonder slach of stoot / in haer handen laten vallen / om dooz die medecijne haer flauw-herticheyt in een nieuwe Couragie / en meerder macht te veranderen.

Dit geluck heeft nieuwe benijders verweckt/ de oude vyanden bande Compagnie noch meer aen-gestoockt/ om onder schijn van goede genegentheyt tot de Participantē/dooz al te grooten upt-deplinge / de Compagnie haer middelen te ontrecken / om gheen voozder progressen te connen doen/ ghelijckse oock merckelijck daer dooz in groot verstel ghecomen is ; maer den almachtigen heeft een nieuwe onberwachte overwinninghe wederom aen de Compagnie ghegheven/ in't veroveren van Fernabocke, waer dooz een deure gheopent wiert om 't Euangelium te gaen Prediken onder de blinde Brasilianen / om in tijdt en wijle een treffelijcke Negotie vooz de Compagnie te queecken.

Maer dooz quaet belept / ghebzeck van spoedich secours/discouragie en onerbarentheyt van de gheleghentheyt des Lands/cleypne resolutie en quade humeuren hier en daer/ so zijn die Conquesten ons langhe een voester-kindt gheweest/ die onse middelen hebben gheconsumeert/ de Compagnie in groote t'achterheden gebzacht/en in point ghestelt om te dissolveren ; doch alst water aen de lippen was / heeft de Heere onse Wapenen aldaer beginnen te segenen / ruymte in't lant ghegeven/de Brasilianen tot ons geneyght / de Portugisen doen over-comen / ons meester van veel Ingenios gemaect/ die als gheconfiskeert goedt/ tot groot proffijt bande Compagnie verkocht zijn/ende noch meer soude connen verkocht worden/ indien de ontrou gheen plaetse hadde ghehad.

De wan Jaren nu vooz by zijnde/den ouglt nakende/om
vooz

voorz de Compagnie eens in te samelen haer langh verwacht-
te vruchten/ de Ingenios beginnende te gaen/ de vyant ver-
minderende/ de hope van groote conquesten vermeerderende
om uyt ons Brasil/ welck in sich verbattede 99. malende
Ingenios/ die Jaerlijckx 247750. Kroben condon uyt-le-
veren / daer van de Compagnie soude hebben connen
proffiteren ontrent 60. Tonnen gouts / dit alles sich soo
op-doende / soo heeft men de Compagnie dese voordeelen
niet ghegunt / maer liever particuliere / die om de saken soo
verde te bringen/ niets hadden gheavontuert / en evenwel
met den Room sochten dooz te gaen/ tot verkoztighe/ ja be-
stelinghe van soo veel weduwen en weesen / die langhe met
uyt-gereckten halse na eenighe voordeelen / vooz haer langh
uyt-staende capitale/ verwacht hadden.

Wat heeft men doen gaen practiseren/ het open stellen van
den handel op Brasil/ en om daer toe te gheraken/ heeft men
met de lange elle gaen uyt-meten de t'achterheden en het on-
vermogen vande Compagnie/ om den handel te connen dyp-
ven / als of de Compagnie minder Credijt in haer vooz-
spoet als teghen-spoet / doense nu een gaende meulen van
Retoeer en winste soude ghehadt hebben/ als wanneer sy met
Oorloghe sonder voordeel belast was.

Men heeft moet-willichlijck/ doozt belepdt van de haeck-
gierige Handelaers/ alle Toe-voer na Brasil weer-honden/
op dat dooz de schaerf heyt van Wybes en andere nootsake-
lijkheden / de Ingesetene aldaer souden roepen en aendzin-
ghen / om den Handel open te stellen/ met vooz-gheven / dat
dooz den gemeynen handel/ alle toe-voer in groote abundan-
tie aldaer comen soude/ ghelijck in't begin oock gheschiet is/
soo langhe als men groot proffijt daer mede heeft weten te
doen / maer dat cesserende soo/ heeft men den toe-voer oock
opgehouden/ en de noot is alsoo groot daer gheworden als
opt te vooren / gelijk uyt de laetste tijdinge vanden 25. Oc-
tober 1642. blijkt.

De redenen die men ghebruyckt heeft om te bewijzen de noodtsakelijckheyt en proffijtelijckheyt van't open stellen vanden handel / zijn dese naer-volghende gheweest.

1. De Populatie die daer dooz soude ghequeeckt worden: Want als den handel open stont / soo souden veel Facteuren en andere Inghesetene daer gaen woonen / om de goederen te vertieren onder de Inghesetene / de Supckeren en andere waren van't Landt / in-coopen ; dooz welcke populatie men aldaer in tijdt en wijle / naer het exempel van dese Landen / groote Impositien soude connen heffen / dooz de Inghesetene het Landt defenderen / niet merckelijcke verminderinge van de Garnisoenen / alles seer plaussijbel.

Behalven dat dese populatie seer onseker en langh te verwachten was / langer als de Compagnie dragende de lasten sonder voordeel / dan niet perijckel van een groot verloop / conde uyt-staen ; so ist dat die populatie ten meerderen deele immers so wel by de Compagnie soude hebben connen aenghequeckt worden / niet Landerien en Vypheden aen haer te gheven / de goederen vande Compagnie publijck aen den meest-biedende te vercoopen / om daer naer by particuliere in't landt uyt ghevent te worden.

Den Vyren handel is alreede so veel Jaren open geweest / waer is de populatie / die men soo soude connen belasten / dat men den last vande Militie daer uyt soude connen binden / ghelijckmen voor-gegeven heeft ; neemt dat het al een derde schilt / can dat derde soo veel maken dat men daer uyt soo veel voordeelen soude connen trecken / of sulcken verminderinge van Militie doen / welcke can Egaleren de proffijten die uyt de Coopmanschappen souden hebben connen ghetrocken worden ; isser tot noch toe wel een Man minder gehouden gheweest / om den aen-was van't volck / dat sulckx nigheschiet / en ghebet ons het volck niet / maer den vyde niet Portugael.

2. De groote voordeelen diemen soude trecken / uyt de Recognitionen /

cognitien/ Conbopen/ Vrachten/ Havarijen en Tol-gelden der particuliere goederen/welc supber sonder last/Avonture/ Lacagien/bederlijckheden/ Jaerlijcx meer souden renderen dan de pzooffijten vanden ghesloten handel / waer dooz men de Compagnie upt haer schulden soude helpen/ en eer cozten goede upt-deelingen doen. Het hadde te wenschen geweest.

Maer heeft de ervarentheyt niet baerblijcklijck ghetoot/ dat de Compagnie noch in meerder schulden is verballen/ dat alle die incomen haer niet geholpē hebben/en dat die niet alleen zijn gheconsumieert / maer oock al het groote gelt van die verkochte Ingenios/ de verhooginghe van een derde/en daer naer noch de helft van't Capitael. Waer zijn de beloofde conquesten/ dat die groote rekenaers sonder haren weert/ nu het gelagh betalen/ en aen de Compagnie vergoede dat groote incomen/ dat sy dooz haer heeft ghenust.

Dat particuliere groote pzooffijten en conquesten ghedaen hebben / en boven alle onkosten twee of dzy Centkens op veel goederen ghewonnen hebben/ is ghenoech bekend / ende en wert vande genieters niet geloochent; soude dit de Compagnie niet wel ghecomen hebben / hadde men dan wel hoeven sulcke sware verhooginghen upt te staen/en de Capitaelen soo te vergrooten / maer men heeft de Participanten dit voozdeel niet ghegunt.

3. Dat het Monopolie solide zijn / upt een handt te coopen / en aen een handt te vercoopen / die dan alle waren in't upt-coop soo hooghe en in het in-coop soo leegh als sy ghewilt souden hebben ghestelt; waer dooz de Portugisen haer Molens souden ghesloten en vertroocken hebben / tot rupne vande Coopmanschappen/en consequentelijck vande Compagnie. Dit wiert gheseght maer niet bewesen.

Want den handel alleen te behouden aen de Compagnie/ is by Octroy toe-ghestaen/soo dat na haer vooz-gheven/de Souvereynen van ons lant/ oordonneerders van Monopolien souden moeten gerekent werden / en den loslijcken han-

del bande Oost-Indische Compagnie / die sy alleen aen haer hebben / vooz een Monopolie gheoozdeelt werden.

Daer en conde oock gheen vreesse zijn dat de Compagnie haer waaren soo hooge soude ghestelt hebben / datse de Portugisen of meesters vande Ingenios daer dooz souden verdreven hebben/want sy souden niet alleen ghelet hebben op een cozt proffijt / ghelijck de particuliere doen / maer op de continuatie daer van/ en daerom alles so gestelt/dat de Portugisen al haer noodtdruften op een minder rate souden vande Compagnie hebben connen coopen/als sy die onder de regeringhe vanden Coninck gekocht hadden / dewijle die uyt onse Landen over Portugael na Brasil moesten gaen/maer men heeft gheen tijdt willen gheven/om een preube hier van te nemen/ van vreesse dat het al te wel soude gaen.

Niet teghen-staende dat alle dese redenen / by eenighe Camers / crachtelijck zijn weder-leydt en menichvuldelijck vertoont/dat het na rechte niet en conde bestaen/ datmē haer wilde teghen haren danck ontrecken/dat by 't Octroy was vast ghestelt / waer op sy geteekent/en welck al de Bewinthebberen bes wozen hadden / niet connende dan tegen haren eedt contrari doen : even-wel hebben de harde aen-dzingers dooz sinistre practijcken / verleydinghe vande Gedeputeerde van Zeelandt (haer consent verder treckende als haer meyninghe) vooz-ghebende dat alle de Cameren malcanderen/ over het openen vanden handel verstonden / de Regeringhe daer toe ghepersuadeert.

Sins welcken tijt de Compagnie groote voozdeelen heeft gemist/die particuliere hebben genoten; want daer de Compagnie uyt de Coopmanschappen over de 100. Tonnen gouts van de Supckeren die in't lant gecomen zijn / souden hebben connen winnen / daer heeftse aen recognitien niet de helft ghetrocken/ gelijk dat waerlijck can betwelen werden/ is dat niet een groot verlies vooz de Compagnie ?

Niet teghen-staende uyt al het voozgaende/ blijkt dat de Compagnie

Compagnie door't open stellen vanden handel op Brasil/
gheen voordeel / maer groote schade heeft gheleden waerom
daer groote reden is / datmen den handel op Brasil soude
sluyten/ ghelijck beloofd was/indien na eenighe Jaren geen
groote voordeelen daer uyt ghetrocken wierden/ gelijk niet
gheschiedt is. Soo is't dat even-wel vele van die voorighe
aen-zyvers / met noch eenighe andere/ selver Bewint-heb-
bers / tegen haren eedt/wederom de Cameren en de Partici-
panten soecken in te leyden / om de selfste dwaesheyt en uyt-
sinnicheyt inde nieuwe Conquesten te begaen / met het open
stellen vanden handel in S. Thomé, Guinea, Angola, S. Pau-
lo de Loando, Marignian, ende nieu Nederlandt, ghebruyck-
kende al de selfste redenen / die te vooren zijn weder-leydt/ en
veel min in de nieuwe Conquesten/dan in Brasil connen gel-
den / dewijle de apparentie van voordeelen voor de Com-
pagnie te doen / daer grooter zijn alse oyt in Brasil geweest
hebben.

Want wat aen-gaet Guinea, daer men voorgebet dat de
Compagnie gheen profijt maer schade en doet / dat can ten
aensien vanden voorgehenden tijt waer zijn geweest / dewijle
men met voordacht/teghen de Engelsche heeft ghecladt/ om
in't toe-comende beter profijt te doen / en nu sulcx voorgehan-
den is/ wil men die voordeelen aen particuliere gaen gheven/
als of men de Compagnie maer en gebruyckte om met haer
groote schade / de wech te banen tot verrijckinge van eenige
weyminghe/en verarminghe vande Hoof-participanten.

Hier comt noch by/ dat Guinea nu grooter voordeelen als
oyt voorgecladden/ teghen andere Natien / wanneer 60.
70. ten hondert oyt goudt gheprofiteert is beloofd / dewijle
wy nu het Casteel der Mina hebben / waer wy ons Ma-
gazijn maken / en ontlast zijn van de Schepen die wy daer
20. Maenden / tot groote last vande Compagnie / moesten
op de cust houden.

Soo en hoeven oock nu de Schepen van Guinea/niet le-
dich

dich alleen met Gout nae Hups te baren / maer connen van
daer na S. Thome om Supcker / dan na Angola om Sla-
ven/en so na Bzasil/en van daer met volle ladinge na Hups
gaen in 8. Maenden / daerse 20. plegghen wech te zijn/tot ex-
traordinair profijt vande Compagnie. Iae alle Schepen
die na Bzasil gaen / connen sonder veel te verletten / daer en
inde andere nieuwe Conquesten aen-spreken/ versche coop-
manschappen daer brengen/die seer begeert worden/ welke
haest alle andere handelaers / al conde men de Portugisen
daer niet upt-sluyten / van daer sal dypben. Maer dese wech
kennen de Handelaers doek wel / ende soecken se daerom op
te stoppen vooz de Compagnie/en alleen open te houdē vooz
haer selven/om soo thien mael meer in dese Conquesten dan
in Bzasil te winnen / welck nochtans de Compagnie beter
als sy / tot verheuginghe en voozdeel vande Participanten/
van doen heeft.

De Engghelschen/ dooz't veroveren van S. Thome, en con-
nen haer Cargisoenen aldaer niet meer goet maken/die sy in
Guinea over hadden/ om soo 't samen niet het Goudt / en de
swarte Supckeren/ een goede reyse te maecten; waer dooz
de Compagnie nu te profijtelycker daer sal connen hande-
len. Maer dit willen dese open-stelders niet weten / om het
voozdeel vooz haer te krijghen.

Opvondende het voozdeel in Angola, dat is de Bzypt daerom
sy danffen / het wit daer sy na schieten/daer haken sy na ge-
lijck de Raben na het aes/en het is haer leet/dat die deure soo
langhe vooz haer ghesloten is/want in dien boomgaert sou-
den sy gheerne de rijpe vruchten gaen trecken/en niet als het
na-lesen vooz de Compagnie laten. Want sy weten wel hoe
datmen upt den handel van de Negeros / wel van een / thien
can maken/ en daerom is't haer leet dat dese voozdeelen/over
de ghemeyne Cameren soude comen/om daer dooz haer upt
haer schulden te reddē / en in tijdt en wijse liberale upt-dee-
lingen te doen / maer sy prefererende haer particulier vooz't
ghe-

ghemeen/soecken alleen daer mede dooz te gaen.

Men heeft insonderheyt soo grooten Equipagie om Angolate veroveren / met sulcken merckelijcken belwaringhe bande Compagnie ghedaen/ om dat men te beter Brasil op een redelijcke prijs / met slaven soude connen voorszien / sonder welcke de Supcker-molens niet connen gaen / daer uyt het principale voordeel vooz de Compagnie moet comé. Ick gheve yder een te bedencken of particuliere wel sullen haer slaven vercoopen/om den wel-stant van Brasil te beboorde- ren/ of datse na de gewoonlijcke giericheyt van Cooplieden/ niet lieber sullen trecken wat sy connen/het gae met de Compagnie soo het wil / daer de Compagnie alleen den handel hebbende/de slaven soo leegh sullen stellen/dat de Ingenios teghen die van de Baey sullen connen wercken / om wat sy uyt het vercoopen bande slaven niet en trecken / dooz den overbloet bande Supckeren / die dan te meer sullen aen-ghesqueect worden / en van het derde part vanden arbejdt der slaven / welck vooz de Compagnie is/te ghenieten.

Een groot voordeel welck de Compagnie / en oock deser Staet / uyt het veroveren van Angola becomen heeft / is dat den Coninck van Spaengien/ni geen slaven tot sinen wille can krijghen / om in sijn Silver en Gout-mijnen te werken/waer dooz sijn Finantien eyndelijck sullé verloopen/tot een mutinatie van sijn eyghen volck/ en merckelijcke voordeelen van ons Landt. Want soo den handel open ghestelt wort / soo sullen de particuliere insonderheyt / alle met haer eyghen schepen mogen varen / om de over-groote proffjten die daer aen vast sullen zijn / de slaven nae de Silver-custen bzinghen/tot mercklijck solaes van onse vyanden/daer sulcx niet en sal gheschieden / soo den handel aen de Compagnie blijft.

Sullen oock de particuliere wel sozge dragen dat de slaven / tot een beter conditie verkocht werden alle van natuere zijn/om in de Gereformeerde religie onder-wesen te werden?

of niet meer letten waer sy 't meeste gelt vooz hare lichamen
connen krijghen / het mach niet hare zielen gaen soo het wil/
daer de Compagnie het aen haer hebbende/ volghens de oꝝ-
dꝝe die op hare vercoopinghe ghestelt is/daer vooz soꝝghe sal
dꝝaghen / om te meer segghen ober desen handel te ghenieten/
en dese vercoopinghe onder de Chyistenen te iustificeren / die
vooz particuliere personen niet en betaenit.

Wat aen-gaet het open stellen vanden handel van nieuw
Nederlandt/ dat ware recht hare gadinghe/om ter dege aen
alle canten de Compagnie te frauderen / en van daer Grep-
pen/Visch en andere goederen die daer in grooten overbloed
zijn/na Basil te voeren/tot merckelycke verminderinge van
's Lants in-comen/en de Negotie in die waren/hier te lande.

Om welck alles / en noch meer andere gantsch dienstighe
en proffijtelijcke consideratien/den handel niet en mach open
ghestelt worden/ten sy men vooz heeft de Compagnie te dis-
solveren/ en alleen een Amsterdamsche Compagnie te maec-
ken/ die doch dooꝝ veel subtile weghen al de Negotie die aen
de andere Cameren vast is / tot haer soecken te trecken.
Dooꝝts gebe ick u te bedencken/of de aendzingers van desen
open handel/niet groote reden en gheben om haer aen te sien
vooꝝ menschen die op haer eedt niet lettē/so sy Bewint-heb-
bers zijn/ dewijle sy bes woꝝē hebbē het proffijt vande Com-
pagnie te bebooꝝderen/ waer tegghen desen open handel noo-
toirlyc strijt/vooꝝ onrechtbeerdige die het proffijt van so veel
weduwen en weesen tot haer soecken te trecken. Dooꝝ vzien-
den van onse vꝝpanden / die dooꝝ de onmacht van de Com-
pagnie/ haer dien doꝝen uyt den voet soecken te trecken.
Of ten besten ghenomen vooꝝ gierighe menschen / die al-
leen haer eyghen proffijt soecken. Of ignozante menschen/
die niet en weten wat schade de Compagnie dooꝝ't open stel-
len vanden handel gheleden heeft / want andersins de expe-
rientie/die der dwalen meester is/ soude haer anders doen
gaen / en eens verbrāndt zijnde / het vꝝper doen ontsien. En
daer=

daerom souden sy wel doen/dese sake soo hart niet te dzyben/
ten sy sake dat sy het aertsche goet liever hebben / dan hare
goeden naem / daermen nochtans pleecht cere vooz goet te
stellen.

Het is waer dat de aen-dzybers vanden open handel / seer
uyt-roepen vande ontrouwe vande Bewint-hebbers / en
hare Dienaers / dooz welcke sy vooz-gheben / dat de Com-
pagnie aen allen canten bestolen / en haer goederen tot niet
ghebracht worden / en dat derhalven de Negotie de Com-
pagnie niet nut en is/maer by particuliere niet meer proffijt/
en in grooter ober-bloet ran gheschieden.

Dit insicht en connen niet alle hebben/die den handel wil-
len open stellen / dewijle veel van die Bewint-hebbers zijn/
welck sulcken blaem ober haer selven niet en sullen sustine-
ren : Het is de selfste beschuldighge daer men de Bewint-
hebbers vande Oost-Indische Compagnie pleech mede
verdacht te maken / om oock den handel daer open te stellen/
maer daerom is de Compagnie van Oost-Indien niet ver-
gaen / maer dooz't belepdt vande Bewint-hebbers alleen
soo machtich geworden / welck onghetwijffelt oock soo met
de West-Indische Compagnie soude gaen / soo den handel
ghesloten ware.

Het can zijn in soo grooten beslach / dat het niet al toe en
gaet soo het hoozt/maer daerom en moetmen gheen remedie
ghebruycken ergher dan de sieckte / datmen op de frauden/
slupperien/ quade mincen vande dienaers vande Compag-
nie nauwe lette/ en malcanderen t'samen de handt biede / om
goede ozder daer tegen te stellen/ want gaet het nu in Brasil
in een minder beslach soo / wat apparentie isser dat het beter
in een grooter gaen sal / wanneer den handel in West-Ind-
ien en Africa oock open sal zijn.

Datmen vooz-gheeft datmen de Confiscatie sal verpach-
ten/ en daer dooz alle slupperien beletten / dewijle de Pach-
ter op sijn particulier sal letten / dit schijnt wat te wesen.

Maer vooz eerst / soo is sulcken verpachtinghe naulijckx
doenlijck / dewijle de plaetsen te veel sullen zijn / daer men af
en aen sal baren / alwaer men juist geen bequame perfoonen
sal vinden / om te connen pachten / en al condense ghebonden
werden / het sullen maer menschen zijn / die dooz'e passeren
vande Linie / niet beter als in't Vaderlandt sullen worden /
daer de Pachters het Landt grof en groot weten te fraude-
ren / daer teghen men hier t' Huys / dooz de macht van onse
Overicheydt gheen order weet te stellen / salmen het dan soo
verde buyten s'lants connen doen / can men nu de frauden
niet beletten in de dienaers van de Compagnie / die onder de
Compagnie staen / diemen haer Sagie can confisceren / de-
pozteren / en salmen het connen doen over byze luyden? En
neemt dat de Pachters vande Confiscatie al nau toe-sagen /
soo en connen sy die goederen niet aen-slaen / offe moeten
haer toe-ghewesen worden / en sullen die welcke ghy de toe-
wijsinghe betrouwt / soo rechtveerdich te wercke gaen / dat de
Pachters aller weghe contentement sullen hebben / of niet
oock al dickmaels haer de Confiscatie af-wijzen / om haer
vrienden of haer selven fabeur te doen / en dan die Pachters
onghewillighe maken / om het ghepachte te betalen. Over-
weecht dit en ghy sult haest sien / dat dese luyden Casteelen
in de lucht bouwen / en bedziechlijcke lock-asen upt-werpen /
om de eenvoudighe te verleyden.

Laet dese groote inventeurs om de frauden tegen te gaen /
en de Compagnie soo groote voozdeelen dooz't open stellen
vanden handel toe te bringen / eerst hier te lande / en in Brasil
sulckx pactiseren / en dan sullen wy sien wat wy in Africa
en West-Indien sullen doen.

Wie en siet niet dat sy ter quader trouwe gaen / dewijle sy
niet willen lijden datmen ten minsten vooz eenighe Jaren /
een proebe daer van neme / volghen het advijs vanden ou-
den Man / die soo menichte Jaren in Angola geweest is / als
oock vande Hooghre raden / die het open stellen vanden han-
del /

del/ gants schadelijck voor de Compagnie oordeelen.

Dat sy oock voor-gheven dat de Portugisen in die rusten moghen handelen / en door haer alle andere Natien / soo dat onse eygen Ingesetene door't sluyten vanden handel / alhier van een ergher conditie zijn als de vremde.

Dit en betaemt haer niet te segghen/ noch patroonen van vremde Natien te zijn / tot nadeel vande Compagnie/ dat sy die laten voor haer selven spreken. Het licht oock soo claer niet voor de Portugisen / want behalven dat die Artijculen noch niet en zijn by al de Leden geratificeert / soo is die conditie in't Accoord vermelt/ op een valsche presopooos genomen/ dewijle die plaetsen niet onder den Portugijs/maer de Compagnie waren/en der halven voor de Portugisen moeten gestoten zijn / ghelijck over de Conquesten van Brasil/ met Portugael gheaccordeert is. Altijds soo een peremptoire decisie daer van te maecken/ en comt haer niet toe/ maer de Re-geringe ; en het is een groote vermetentheyt en losheyt/sulcken grooten werck op sulcken onvasten fondament te bouwen / en daer door over al de Cameren en de leden van dien/ in oneenicheyt te bringen: maer het heeft de Contramineurs vande Compagnie verdozen / dat de eenicheyt tusschen de Leden/ soo begon aen te groeyen / en daerom hebbense desen twist-appel wederom inde grabbel gheworpen.

Noch dyven sy hardt den open-skel van den handel / met het voor-gheven vande onmacht vande Compagnie / susti-nerende dat de Compagnie niet en can so veel ghelt kriegen/ als daer toe van noode is ; sy weten selber wel beter dan sy segghen / want daer en is soo veel ghelt niet toe van doen / of de Compagnie heeft daer toe noch credijt ghenoech / als sy maer door haer quade practijcken die niet en breeken / ghelijck sy eenighe tijt herwaerts niet alle macht ghedaen hebben/ waer uyt men hare boosheyt al te ghenoech can sien/ en met goet bescheet haer voor suspect heeft te houden. Behalven datmen het goet op een Jaer dach sal connen Coopen/

en uyt de Gietoeren / die men twee of dzy-mael 's Jaers sal
connen hebben / sonder eenich verschoet / betalen.

Mer mercke hier oock de quaedt-willicheyt van dese per-
soonen / welcke over al soo loopen met de onmacht vande
Compagnie / die tot groot disrespect over al breeet uyt-meten /
daer sy eedts halven verbonden zijn die te verheelen / al ware
het soo / ghelijck het inder daet niet en is; want de Capita-
len zijn nu effectibelijck weleen Capitael beter als van te vo-
ren / en so sy dooz het veroozaken van desentien / en het moet-
willich teghen-loopen vanden ghesloten handel inde nieuwe
Conquesten / het onderlaten van die plaetsen behoozlijck te
voorzien / de Compagnie in gheen ongelegentheden en bren-
ghen / soo sullen de Capitalen haest noch wel meer weert
zijn.

Laet doch alle hooft Participanten dese saecke wel over-
weghen / en dooz den soeten sancck van eyghen baet-sucht-
ghe menschen / haer soo verde niet laten verboeren / dat sy de
schelle soudon houden / en particuliere de note gheben; isser
proffijt vooz haer alster goede order ghestelt wordt / het sal
gheen schade vooz de Compagnie zijn. Weest soo dwaes
niet dat ghy sonder noodt / de langh verwachte voozdeelen
met de voet sout stooten / en sels u eyghen credijt ruyneren /
examineert maer eens ter deghe wat vooz personen dat soo
hart dzyben / en ghy sult haest bevinden dat het zijn hande-
laers / of die van haer dependeren / of van haer zijn uyt-ghe-
maeckt / dat het zijn personen die ordinaris de goede tijdin-
ghen vande Compagnie vercleenen / de quade vergrooten /
en altoos spzeken vande onmacht vande Compagnie / die
dooz quade practycken de Actien verde beneden haer weerde
dzyben. Tae ghy sult op goet fondament connen verstaen /
dat het zijn sulcke / die van te voozen gheweldich aengedon-
ghen hebben / datmen met alle macht die plaetsen moeste con-
questeren / om de groote voozdeelen die de Compagnie dooz
de Negotie daer soude connen doen / en nu wy die dooz Gods
seghen

segghen becomen hebben / soo gheben sy vooz datse de Compagnie niet proffijtelijck zijn / dat de onkosten in't houden vande Garnisoenen en Fortificatien/meer sullen zijn dan de voozdeelen/ waer toe dan ghewonnen/ waer toe ghehouden/ en niet liever aen de Portugisen die daer om solliciteren weder ghegheben / die sullen dan de lasten draghen / en wy sullen eben-wel de benefictien van daer ghemieten ; of willen sy dat de Compagnie die plaetsen tot hare groote beswaernisse sullen houden / om dat sy te ghemackelijcker / sekerder en proffijtelijcker souden connen handelen / het mochte wel zijn. En daerom letten sy soo seer op haer proffijt/laet het de Participanten oock doen / en over al niet ghewelt sulcke onverschadelijcke en gierighe menschen teghen gaen / niet twijfelende of de Regeringhe sal haer Mainteneren in hare gherechticheyt / by't Octroy en verscheyden Resolutien / die de Regeringhe teghen sulcke open handelars heeft genomen.

Leest en examineert dese onse bedenkinghe sonder voozdeel / en onses achtens / volghens oock het advijs vande Graef/ de hooghe Raden/soo sal't veel proffijtelijcker en respectueus zijn vooz de Compagnie / den handel aen haer te houden / altijds vooz eenighe Jaren. Men can noch van gheen schade/ maer vooz die cleynne begintelen/wel van proffijt spreken/upt den ghesloten handel.

Soo yemandt beter redenen heeft en notoirlijck can doen blijcken / dat het proffijtelijcker vooz de Compagnie / nutter vooz 't Landt / dienstigher vooz Godts Kercke soude zijn/ den handel open te stellen / wy soecken maer het proffijt vande Compagnie ; maer tot noch toe heeft sulcx gheensins connen getoont worden/belialven dat wy een contrari prouve / ghelijck selegt is/ in Brasil hebben ; daer men liever behoozt (hebbende na het begeeren vande open handelars/ nu al veel Jaren prouve genomen van't proffijt welck de Compagnie upt den open handel belooft was te trecken / die geen bevonden werdt) dien handel volghens de belofte vande Re-

geringhe te sluyten / waer toe allen ernst behoorde aenghe-
wendt te worden / liever dan een nieuwen handel open te
stellen.

Wy sullen sien wat men hier teghen can segghen / en soo
het noodich is / dese saecke breeder deduceren / dan wy verho-
pen neen / maer dat uyt dit cozt bescheet / alle de ooghten
soo sullen gheopent werden / dat sy den open handel cozt
sullen af slaen / op dat het gheen middel van discentie en ver-
werringhe en wiert / tot on-uyt-sprekelijcke schade vande
Compagnie / 't welck God wil verhoeden / die alle dieder in
te seggen hebben / een oprechte resolutie / tot besten dienst van
de Compagnie / ober dit stuck / wil laten nemen : dat wensche
wy van herten / en voorts alle gheluck en heyl aen de Com-
pagnie / op dat die een gheseghent Instrument mach zijn tot
bekeeringhe vande Heydenen / af-breucke van onsen vyant /
versekeringe van onsen Staet / en proffijtelijck voordeel van
de Participanten. Soo sy het.

EX.

E X T R A C T

Wt de Missive van sijn Excellentie en hooghe
Raden in Brasil / aen de Vergaderinghe der xix. gheson-
den den 10. November 1641.

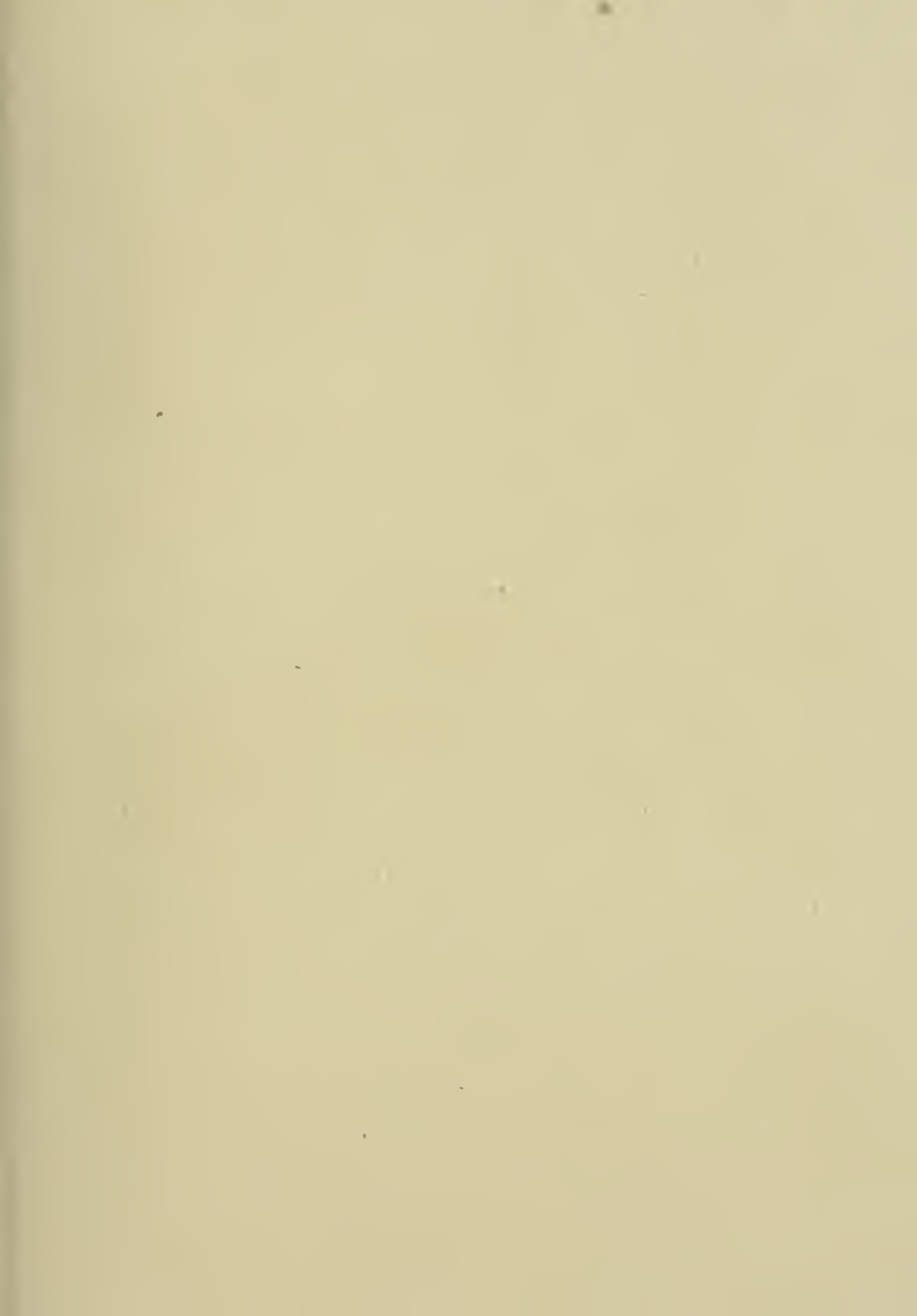
DEn handel op Angola, behoorde naer ons
voordeel / vooz de Compagnie alleen ghereserveert/
ende niet vooz een yder open ghestelt te werden/en-
de dat soo wel om dat na de rekeninghe ende over-
sach by de Heeren Directeurs ginder ghemaect/
(al hoe-wel wy de selve alsoo niet op en nemen/maer onse re-
keninghe maken volghens dit inghesloten Lijsten) de Com-
pagnie onghelyck meerder voozdeel daer vooz sal comen te
ghenieten / dan of die by particuliere ghedreven zijnde / de
Compagnie haer alleenlijck met Recognitien ende Vrachten
genoechden/ als mede om datmen anders niet wel verskert
en en can zijn / dat de Negros al t'samen tot de beneficerninge
van dese Brasijlsche Conquest sullen geemployeert worden/
(die doch om in rechte fleur te gheraken/een over-groote me-
nichte vereyscht) en niet verboert en sullen worden te dier
plaetsen / daer sy souden regart op ons Vader-landts ende
des Compagnies dienste te hebben/de meeste avance vooz de
handt sien / en sal daeromme in aller manieren daer op moe-
ten ghedacht worden / by aldien uwe Ed. E. goet-vinder-
den handel open te stellen / dat sy niet dan eyghene Com-
pagnies Schepen tot de Negotie en ghebruycken.

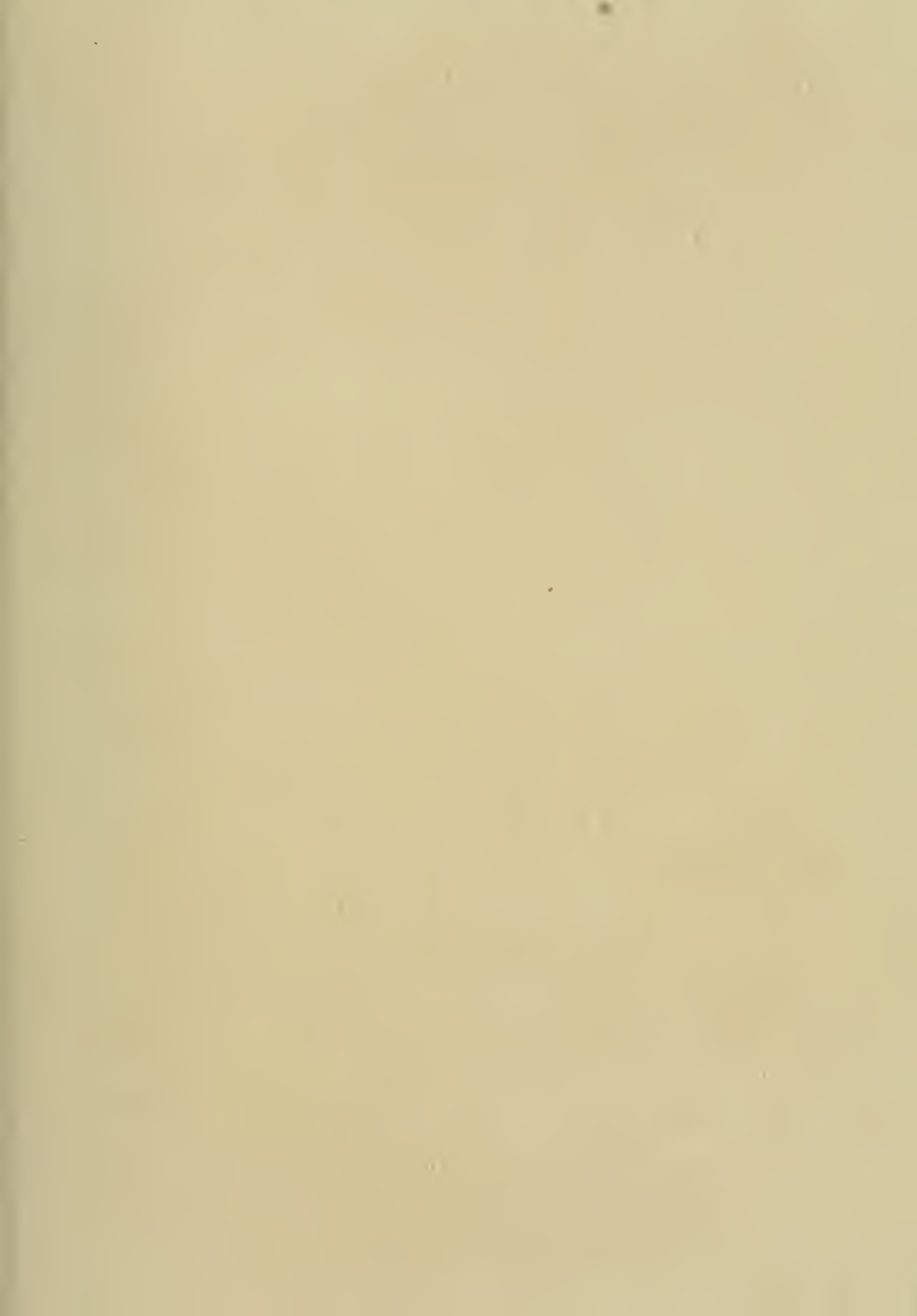
E X T R A C T

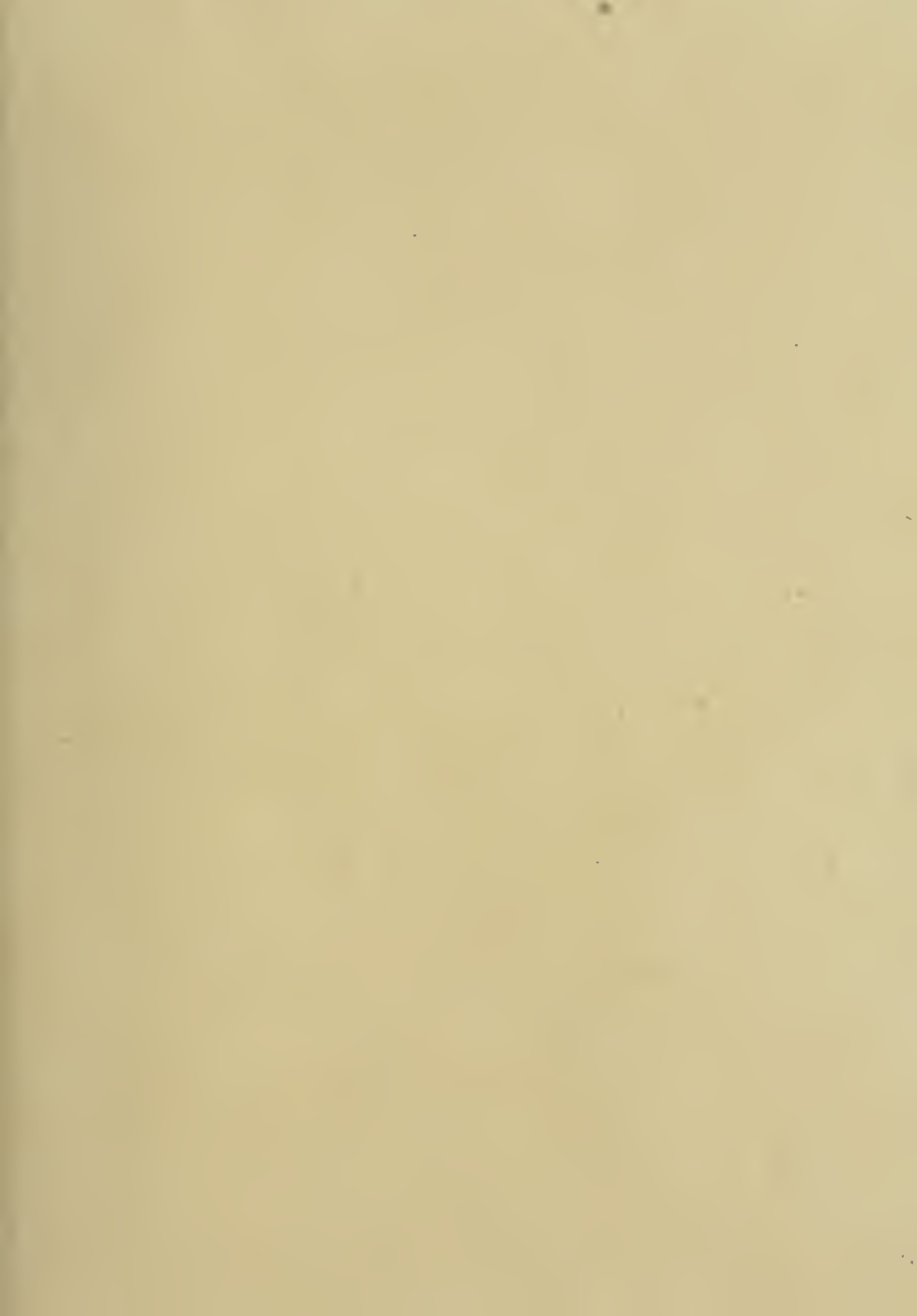
Wt de *Miffive* van Cornelis Hendricxſen Ouwman,
aen de *rix.* uyt *Loando* / in dato den 26. *Februarij* 1642.

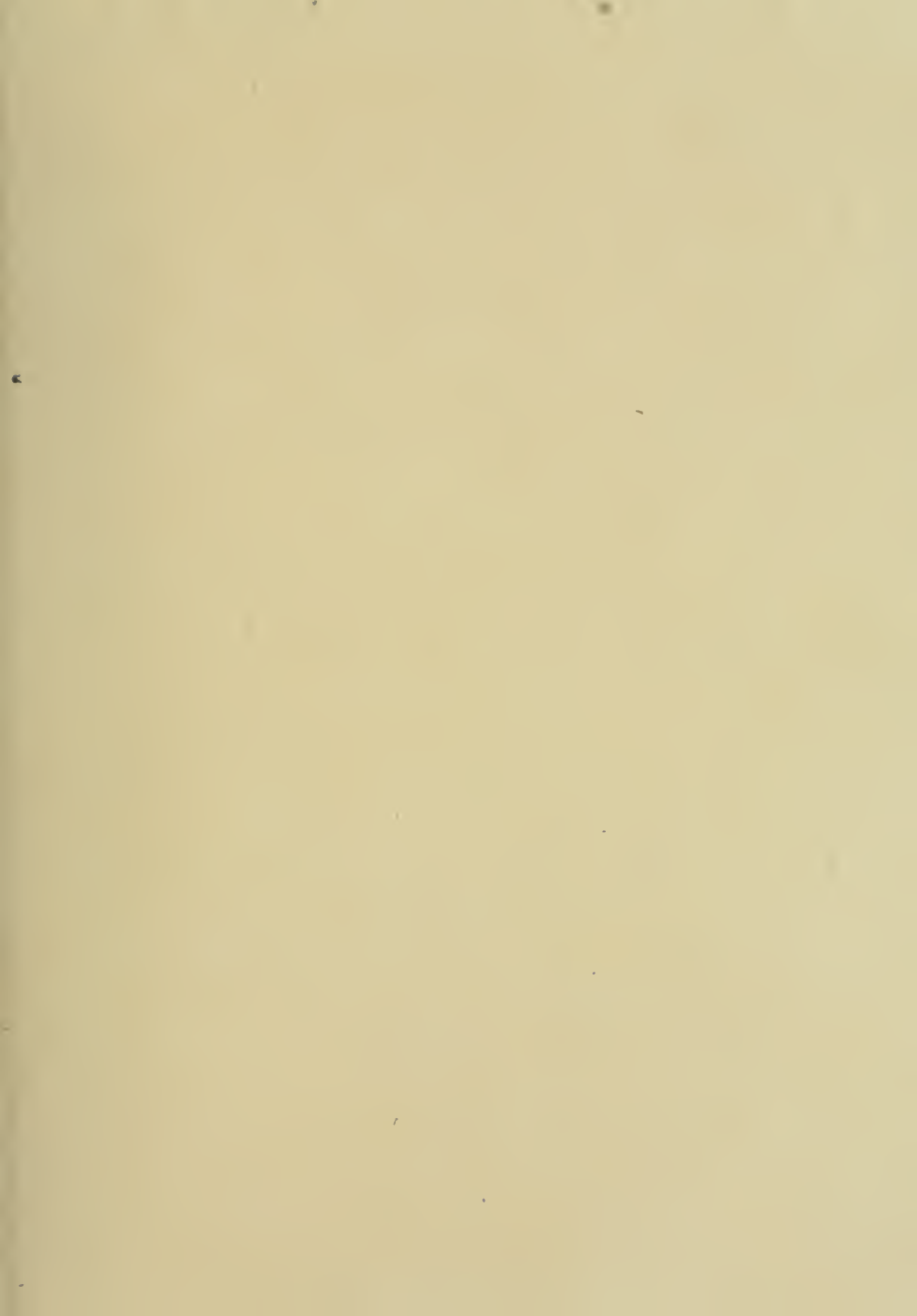
DEn handel alhier / ſal ſwaerlijck door vrye
lyden ghedaen connen worden / alſooſe niet veel be-
ſommeringhe en reysen vermenght is / want de ſla-
ven by de *Portugieſche* tijden niet alleen in *Loando* ghecocht
zijn / maer hebben haer volck op verre plaetsen gheſonden /
die de ſlaven daer ghecocht / en in *Loando* ghevoert hebben /
ten anderen ſoude de *Compagnie* den handel veel proffijta-
beler aen haer ſelven connen houden / ende door inſtrumen-
ten van jonghe *Maets* / de plaetsen laten becleeden / alſooſe op
veel plaetsen beſtaet / welck omtrent van 40. perſoonen ſoude
ghedaen worden / ende deſe ſouden in't *Landt* op makande-
ren moeten reſponderen / ende de *Coopmanſchappen* mak-
canderen toe-voeghen.

Staet oock te bedencken dat den *Coninck* van *Conga* /
de ſlaven gheenſins wil laten volghen / ſoo wy de *Portugi-
ſen* daer neffens ons toe-laten te handelen / dewijle hy een ge-
ſlaghen vyant van de *Portugieſen* is / en der halven moet die
Negotie aen de *Compagnie* blijven / of wy ſouden den *Co-
ninck* van *Conga* tot ons vyandt maecten / en ons ſelven
frustreren van de ſlaven. Daert wel.

OF X L L

\$185-

OK acc to John

Perfect

Bernard Quarles

Handwritten

1/7/20

57/60

59/11

